

iz instituta

AKTIVNOST INSTITUTA U 1969. GODINI

Već je uobičajeno da u ovoj publikaciji naše čitaoce informišemo o radu Instituta. Ovom prilikom ćemo prikazati njegovu djelatnost i promjene koje su nastupile u 1969. godini.

Dva saradnika Instituta odbranila su doktorske disertacije iz oblasti istorije radničkog pokreta i socijalističke revolucije Bosne i Hercegovine. Teza Ahmeda Hadžirovića je: »Sindikalni pokret i tarifno-štrajkačke akcije u Bosni i Hercegovini 1935—1941. godine«, a Veselina Đuretića: »Razvoj narodne vlasti u Bosni i Hercegovini do II zasjedanja AVNOJ-a«.

U toku godine iz programa rada Instituta završena je tema:

»Politička uloga i oblici djelatnosti četničkih udruženja u Bosni i Hercegovini 1918—1941. godine«, koja je predata i primljena kao doktorska disertacija na Filozofskom fakultetu u Sarajevu.

U toku je rad na sljedećim temama:

1. »Formiranje, razvoj i položaj radničke klase u Bosni i Hercegovini 1878—1941. godine«,
2. »Radnički pokret u Bosni i Hercegovini od 1906. do osnivanja socijaldemokratske stranke Bosne i Hercegovine 1909. godine«,
3. »Izgradnja željeznica u Bosni i Hercegovini u svjetlu austrougarske politike od 1878. do 1914. godine«,
4. »Djelatnost Socijalističke partije Jugoslavije između dva rata s posebnim osvrtom na radničke ustanove«,
5. »Stavovi Socijaldemokratske stranke Bosne i Hercegovine prema ratu i revoluciji i stvaranje jugoslovenske države u drugoj deceniji XX vijeka«,
6. »Napredni omladinski pokret u Bosni i Hercegovini 1919—1941. godine«,
7. »Sindikalni pokret u Bosni i Hercegovini 1919—1941. godine«,
8. »Narodnooslobodilački rat i socijalistička revolucija u istočnoj i centralnoj Bosni 1941. i 1942. godine«,
9. »Pojave krize narodnooslobodilačkog fronta u Bosni i Hercegovini krajem 1941. i početkom 1942. godine«,
10. »Razvoj narodne vlasti u Bosni i Hercegovini od II zasjedanja AVNOJ-a do kraja rata«, i
11. »Okupacioni sistemi u Bosni i Hercegovini 1941—1945. godine«.

Na arhivskoj građi iz perioda do 1941. godine izvršeno je definitivno sređivanje. Nakon kompletiranja predmeta, sređena je građa iz perioda 1941—1945. godine. Na građi iz perioda 1945—1952. godine, čije je sređivanje u toku, obrađivan je isključivo fond Pokrajinskog komiteta KPJ za BiH, odnosno Centralnog komiteta KPJ za BiH. Taj dio fonda je obrađen.

U toku sljedeće godine biće pripremljena za publikovanje edicija »Partijska štampa, leci i proglasi iz Bosne i Hercegovine od 1921—1941. godine«. U ovoj ediciji će se objaviti sljedeći listovi: »Glasnik istine«, »Fabrika i njiva«, »Komunist«, »Narodna pravda«, »Glas saveza radnika i seljaka«, kao i leci i proglasi. Objavljivanjem ove građe, našoj široj javnosti će biti prezentirana do sada istražena štampa KPJ u Bosni i Hercegovini za navedeni period koja, po svoj prilici, predstavlja i sve što je ovim putem poteklo od organizacija KPJ u Bosni i Hercegovini.

Završen je »Vodič kroz arhiv« Instituta za istoriju radničkog pokreta Sarajevo.

U završnoj fazi je »Hronologija događaja radničkog pokreta u Bosni i Hercegovini od njegovih početaka do 1941. godine«. Ona obuhvata nastanak i razvitak rad-

ničke klase, stvaranje i djelovanje njenih organizacija, pojavu i razvoj socijalističkih ideja i socijalističkih organizacija, osnovne vidove klasne borbe (štrajkovi, tarifne akcije, demonstracije), a zatim političke i sindikalne organizacije, revolucionarne i reformističke organizacije. Hronologija je popularni priručnik koji ima širu namjenu i upotrebu u političkim organizacijama, školama, radničkim i narodnim univerzitetima i sl.

Pored navedene aktivnosti, saradnici Instituta su objavili ili predali u štampu veći broj naučnih i stručnih radova. To su:

1. Babić Nikola: 1. »Radnički pokret u Bosni i Hercegovini 1914. godine«, predata za štampu u Glasniku arhiva Bosne i Hercegovine; 2. »Peta internacionalna konferencija istoričara radničkog pokreta u Linciu«, Prilozi broj 5 i 3. Pedeset godina KPJ — napis uz jubilej, »Odjek« 15. maj 1969.

2. Bajić Nevenka: 1. »Komunistička partija Jugoslavije u ustanku 1941. godine u Hercegovini« (drugi dio septembar—decembar 1941. godine), Godišnjak društva istoričara BiH XVII/1969.

3. Borovčanin Drago: 1. »Organizacija KPJ na Romaniji od osnivanja do 1945. godine«, Prilozi broj 5; 2. »Minimalna školska sprema radnika u organima državne uprave i određenim radnim organizacijama«, Pravna misao br. 5—6/69.

4. Dr Đuretić Veselin: 1. »Stvaranje i razvitak organa vlasti u istočnoj Bosni«, VIG, 1969.

5. Mr Hadžibegović Ilija: 1. »Uvođenje obaveznog bolesničkog osiguranja u Bosni i Hercegovini 1909—1910. godine«, članak predat za štampu.

6. Dr Hadžirović Ahmed: 1. »Odnos političkih partija i sindikata tridesetih godina«, članak predat za štampu u Glasniku arhiva BiH broj 8 i 9, i 2. »Osvrt na Priloge broj 4«, objavljen u »Odjeku« br. 15—16, avgust 1969. godine.

7. Mr Išek Temislav: »Markov protokol i Politika Sporazuma HRSS s osvrtnom na BiH«, Godišnjak društva istoričara BiH, godina XVII 1966—1967, str. 231—281.

8. Juzbašić Dževad: 1. »Izveštaj Hermana von Sautera o odnosima Bosne i Hercegovine i Monarhije u svjetlu austrougarskih ekonomskih suprotnosti za vrijeme krize 1912/1913. godine«, predat za štampu u Godišnjaku društva istoričara BiH, knjiga XVIII.

9. Mr Karabegović Ibrahim: 1. »Rrevolucionarna štampa u Bosni i Hercegovini od aprila 1919. do šestojanuarske diktature 1929. godine«, »Novinarstvo«, Beograd, januar 1969. godine; 2. »O radničkom pokretu u Bosni i Hercegovini od polovine 1917. godine do formiranja SRPJ(k)«, Glasnik arhiva Bosne i Hercegovine, knjiga VIII; 3. »Godišnjak društva istoričara Bosne i Hercegovine«, godina XVII (1956—1967), Sarajevo 1969, godine, prikaz, Prilozi br. 5 i 4. Naučni skup »Radnički pokret i KPJ u Srbiji 1919—1941«, Beograd 24—26. novembra 1969. godine, osvrt, Prilozi br. 5.

10. Mr Nedimović Uroš: »Internacionalna revija za socijalnu istoriju«, 1968. godina, prikaz, Prilozi br. 5.

1. Redžić Enver: 1. »Raspad austrougarske monarhije i pojava nasljednih država u svjetlu internacionalnog simpozijuma u Beču od 21—25. 10. 1968. godine«, Prilozi br. 4; 2. »Partizani Cazinske krajine«, »Život« br. 5/69; 3. »35. godina Internacionalnog instituta za socijalnu istoriju u Amsterdamu«, Pregled — april—maj 1969. godine i 4. »Agrarno-socijalni pokret i promjene u jugoistočnoj Evropi između dva svjetska rata«, osvrt na međunarodni simpozijum, Prilozi br. 5.

12. Trninić-Đurić Mirjana: 1. »Otađbina, Kočićevo tribina« primljen za štampu u »Radove« Akademije nauka i umjetnosti BiH.

Više saradnika Instituta je učestvovalo na naučnim skupovima u zemlji i inostranstvu na kojima su podnijeli referate iz tematike koju proučavaju.

Na naučnom skupu u Splitu od 29—31. oktobra 1969. godine, na temu: »Teorija i praksa KPJ — SKJ u borbi za slamanje kapitalizma i izgradnju socijalističkog društva«, učestvovali su sa referatima:

1. Redžić Enver: »KPJ i pitanje Bosne i Hercegovine«,

2. Dr Hadžirović Ahmed: »Borba Komunističke partije Jugoslavije za uticaj u sindikatima u BiH uoči drugog svjetskog rata«, i

3. Dr Veselin Đuretić: Revolucija i kontrarevolucija (teoretsko-metodološki pogled).

Na naučnom skupu: »Radnička klasa i KPJ u borbi za socijalizam u Bosni i Hercegovini«, održan 6. i 7. novembra 1969. godine, koji je organizovala Akademija nauka i umjetnosti Bosne i Hercegovine u saradnji sa Institutom za istoriju

radničkog pokreta u Sarajevu i Univerzitetom u Sarajevu, učestvovali su sa referatima:

1. Nikola Babić: »Doprinos radničkog pokreta u Bosni i Hercegovini stvaranju jedinstvenog jugoslovenskog radničkog pokreta«.

2. Mr Ibrahim Karabegović: »Rascjep u bosansko-hercegovačkom radničkom pokretu 1919—1921, posljedice rascjepa«.

3. Dr Ahmed Hadžirović: »Sindikati i djelovanje KPJ u Bosni i Hercegovini«, i

4. Nevenka Bajić: »Značaj etičkog faktora u ustanku 1941. godine«.

Na naučnom skupu: »Radnički pokret Makedonije do 1929. godine«, koji je održan u Titovom Velesu od 7—10. maja 1969. godine, učestvovao je Dževad Juzbašić sa referatom: »O nekim pitanjima austrougarske politike prema uređenju privrednih odnosa u Makedoniji i na Balkanu za vrijeme krize 1912/1913. godine«.

Na naučnom skupu povodom 50-godišnjice KPJ, SKOJ-a, i sindikata, koji je održan maja 1969. godine u Titogradu, učestvovao je dr Veselin Đuretić sa referatom: »Karakteristike ustanka 1941. godine u Crnoj Gori i Bosni i Hercegovini«.

Na naučnom skupu: »Radnički pokret i KPJ u Srbiji 1919—1941. godine«, koji je održan u Beogradu 24. i 25. novembra 1969. godine, učestvovao je mr Ibrahim Karabegović sa referatom: »Saradnja bosansko-hercegovačkih i srbijanskih reformista 1919. i 1920. godine«.

Na simpozijumu: »Omladina Jugoslavije u antifašističkom pokretu 1935—1945. godine«, održanom 25. i 26. septembra 1969. godine u Bihaću, učestvovala je mr Dubravka Škarica sa referatima: »SKOJ u Bosni i Hercegovini 1937—1940. godine« i »Internacionalna omladina« o omladinskom pokretu u Jugoslaviji 1936—1941. godine«.

Enver Redžić, direktor Instituta, učestvovao je, na poziv Društva za jugoistočnu Evropu iz Minhena, na Međunarodnom simpozijumu, koji je bio posvećen temi: »Agrarno-socijalni pokret i promjene u jugoistočnoj Evropi«, a u okviru II Internacionalne nedjelje visokog školstva u Salzburgu od 13—15. oktobra 1969. godine. Na ovom simpozijumu Enver Redžić je podnio saopštenje »Seljački nemiri u Bosni i Hercegovini 1918. i 1919. godine«.

Na V internacionalnoj konferenciji istoričara radničkog pokreta, održanoj od 16—20. septembra 1969. godine u Lincu, sa glavnom temom: »Držanje radništva na početku prvog svjetskog rata«, učestvovao je Nikola Babić sa referatom: »Radnički pokret u Bosni i Hercegovini 1914. godine«.

Na V kongresu istoričara Jugoslavije, održanom od 5—7. septembra 1969. godine u Ohridu, učestvovao je Enver Redžić sa referatom: »O posebnosti bosanskih muslimana«.

Mr Zdravko Antonić učestvovao je na simpozijumu »O Petrovoj Gori«, koji je organizovala Jugoslovenska akademija znanosti i umjetnosti povodom 25-godišnjice ZAVNOH-a.

Organizacionih promjena u Institutu nije bilo tokom 1969. godine. Organi upravljanja i stručni organi Instituta obavljali su redovne poslove iz programa rada.

Evo i sastava organa upravljanja:

Savjet Instituta

Predsjednik,

Dr Ahmed Hadžirović, naučni saradnik;

Članovi:

I. Izabrani iz reda članova radne zajednice Instituta:

1. Bajić Nevenka, viši stručni saradnik,
2. Bureković Slavica, arhivski pomoćnik,
3. Dr Đuretić Veselin, naučni saradnik,
4. Hurem Rasim, viši stručni saradnik,
5. Juzbašić Dževad, asistent,
6. Matijević Anka, arhivski pomoćnik,
7. Nedimović Uroš, asistent,
8. Santica Radmila, šef računovodstva,
9. Šehić Nusret, viši stručni saradnik.

II. Imenovani od Skupštine SR BiH:

1. Eminefendić Hazim, poslanik Republičkog vijeća;

III. Delegirani od:

a. Filozofskog fakulteta u Sarajevu:

1. Đurđev dr Branislav, redovni profesor Filozofskog fakulteta u Sarajevu,

b. Fakulteta političkih nauka:

1. Vražalić dr Ešref, docent na Fakultetu političkih nauka u Sarajevu;

c. Društva istoričara Bosne i Hercegovine:

1. Bulatović Radomir, profesor;

d. Republičkog savjeta za naučni rad:

1. Kovačević dr Desanka, redovni profesor Filozofskog fakulteta u Sarajevu.

Naučno vijeće

Predsjednik,

Enver Redžić, direktor Instituta;

Članovi:

1. Mr Antonić Zdravko, asistent

2. Babić Anto, redovni profesor Filozofskog fakulteta u Sarajevu,

3. Babić Nikola, naučni saradnik

4. Bajić Nevenka, viši stručni saradnik

5. Išović Kasim, viši arhivist

6. Kapidžić dr Hamdija, redovni profesor Filozofskog fakulteta u Sarajevu,

7. Sarac Nedim, vanredni profesor Fakulteta političkih nauka u Sarajevu, i

8. Šehić Nusret, viši stručni saradnik.

Upravni odbor

Predsjednik,

Mr Antonić Zdravko, asistent

Članovi:

1. Bajić Nevenka, viši stručni saradnik,

2. Elez Stjepan, blagajnik,

3. Marjanović Nenad, mašinst,

4. Mitrašević Veselin, viši stručni saradnik,

5. Pribulja Subhija, arhivist i

6. Redžić Enver, direktor Instituta.

Direktor

Redžić Enver.

Institut ima sljedeću unutrašnju organizaciju:

1. Odjeljenje istorijske obrade; u ovom odjeljenju radi ukupno 9 saradnika. Od toga broja 2 su naučni saradnici, 3 viši stručni saradnici i 4 asistenti (od kojih 3 magistra). Od ukupnog broja saradnika ovog Odjeljenja 2 rade na obradi tema iz perioda do 1919. godine, 3 na temama između dva rata i 4 na temama iz perioda NOR-a. Pored ovih saradnika, Institut je angažovao 3 saradnika koji obrađuju pojedine teme kao spoljni saradnici.

2. Odjeljenje istorijske građe; ovo odjeljenje u svom sastavu ima: arhiv, biblioteku, grupu za dokumentaciju i grupu za memoarsku građu. U Odjeljenju radi 17 saradnika, od kojih: 1 naučni saradnik, 2 viša stručna saradnika, 1 stručni saradnik, 3 asistenta (od kojih dva magistra), 3 arhivista, 6 arhivskih pomoćnika i 1 fotograf.

3. Sekretarijat, u kome ukupno radi 15 saradnika.

Sekretar 1,

Opšta služba:

administrativni službenik 1

daktilografa 2

pomoćno osoblje 4

Računovodstvo:

računska službenika 2.

Tehnička služba:

visokokvalifikovana radnika 2

kvalifikovana radnika 2

pruženi radnik 1

Drago BOROVCANIN